

UČNI NAČRT

Tematski sklop	Generacije in kulture – medsebojno razumevanje
Tema / vsebina	Generacije in kulture

UČNI NAČRT

Cilji	Spoznajo pomen kulture in medkulturnega dialoga, spoznajo idejo o enotnosti človeškega rodu.
Pojmi	odnosi med kulturami; medkulturni dialog; razlike med kulturami in enotnost človeškega rodu.
Možne medpredmetne povezave	Slovenščina, zgodovina, filozofija za otroke, geografija, informatika, gospodinjstvo
Dodatne informacije za učitelje	- Učitelj naj bo pazljiv, kako bodo učenci izpostavili razlike med kulturami, da bo lahko razgovor vodil v smeri pojma enotnosti človeškega rodu kot enega izmed temeljnih razsvetljenskih idealov.
Dodatne informacije za učence	- Med razpravo naj pozorno prisluhnejo sošolcem in razmislijo o pojmu enotnosti človeškega rodu.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Generacije in kulture – kulture sveta
Neposredni cilji	- Učenci s pomočjo primerjanja različnih kultur ugotavljajo kakšne so razlike med kulturami, nato napredujejo do pojma enotnosti človeškega rodu. - Razvijanje strpnosti in medkulturnega dialoga.
Didaktična naloga	Učitelj lahko pred izvedbo učencem zastavi domačo nalogo. Tako dobi gradivo za primerjavo. Pri primerjanju kultur naj razlike izpostavi, vendar s končnim ciljem poudarka na pojmu enotnosti človeškega rodu, h kateremu ves čas usmerja pogovor.

Metodika-variante

Pred izvedbo te ure lahko učitelj učencem zastavi nalogo: razdeli jih v štiri do pet skupin in vsaka skupina mora predstaviti kakšno kulturo oziroma ljudstvo. Učenci tako pomočjo revije Gea in ustreznih spletnih strani pripravijo predstavitev kakšne kulture (rubrika: Ljudstva sveta). Učenci naredijo plakat, ki ga nato izobesimo v razredu. To je nato osnova za razgovor. **Suzana Deutsch** k temu dodaja, da bi lahko učenci izdelali (ali prinesli) konkretne predmete (glasbila, oblačila) in se sami oblekli in poskusili razmišljati tako, kot razmišljajo ljudje v predstavljeni kulturi. V povezavi z gospodinjsko vzgojo bi lahko pripravili tradicionalne jedi drugih kultur in jih degustirali. Še več, kot pravi, bi lahko naredili projekt, v katerega bi zajeli večino šolskih predmetov: GEO (geografske značilnosti okolja dane kulture); SLO, TJN, TJA (jezikovne posebnosti, literarni junaki, legende); GVZ (glasba in pesmi); GOS (prehrana, specialitete); LVZ, TIT (materiali, makete, umetniški izdelki); ZGO (zgodovinski razvoj) itd. Na ta način bi razvijali strpnost in spoštovanje drugih kultur.

Alternativno – kot pravi **Karmen Mekota** – učenci doma samo izberejo literaturo in jo nato prinesejo v šolo. Nato jih razdelimo v skupine, kjer naredijo plakate in se pripravijo za poročanje. Pri naslednji uri poročajo, čemur sledi razgovor. **Renata Lesar Hrzič** k temu dodaja, da bi lahko sodelovali tudi z informatiko in bi v za gradivi brskali v računalniški učilnici – kar bi bila osnova za predstavitev. **Damijana Počkaj Horvat** pa dodaja, da bi lahko po skupinah izbrali primere iz različnih celin, s čimer bi utrdili geografsko znanje.

Primer vira:

Vir: Gea (http://www.gea-on.net/arhiv_stare.asp?Poglavje=5&Show=114&Jump=12)

Himbe z namibijskega severa – rdeči puščavski pastirji

Ljudstva sveta

Težko bi tiste kraje imenoval paradiz. V presušeni savani komajda kdaj dežuje in v letih, kin ne prinesejo niti tistih nekaj nalivev, so živali pogosto obsojene na umiranje. Redko grmičevje se izsuši v zanikrno puščavo, nomadi pa z vse manj upanja sledijo svojim stoletnim potem in čakajo na odrešilni dež iz oblaka daleč na obzorju.

Više proti severu, povsem na angolski meji, sicer teče Kunene, edina reka stotine kilometrov naokrog, ki se prek sipin Namiba prebije do mrzlih voda Atlantika. A Kunene je daleč. In njeni bregovi so prazni, brez paše, ki obljublja preživetje. Velike lakote in umiranja so neizogibni del stoletnih ciklov v življenju pastirskega ljudstva.

Rdeča barva kože so razpoznavni znak pastirskih Himb. V prah zdrobljen rdeč kamen pomešajo z mastjo in se z njo vsak dan namažejo po vsem telesu.

A vendar so prav Himbe z namibijskega severozahoda eno najbolj enkratnih plemen današnjega sveta. Ne le zaradi načina življenja; svet je navsezadnje poln nomadov in njihovih čred. Celo gola oprsja njihovih deklet in iz kozjih kož narejena groba oblačila bi lahko našel marsikje drugje.

Školjka med prsmi deklet je znak spolne zrelosti.

Nekaj povsem posebnega pa je barva njihovih teles. Zamolklo rdeča, včasih vsa svetleča se od številnih masti in drugič prašna, kot bi šel prek njih peščenih vihar rdeče sipine in pustil pol sebe na gladki in brezhibni koži.

Rdeča barva svete gore

Himbe se barvajo. Grobe rdeče kamne dobijo iz vznožja svete gore južno od Sesfonteina in vsako jutro jih ženske s kamni drobijo v droben pesek in jih zatem, kot včasih koruzno moko, zdrgnejo v droben prah. Tega pomešajo s kravjim maslom in se z gladko, gosto barvo namažejo po vsem telesu.

»Vsako jutro,« mi pravi Elizabeta, tudi sama Himba. »Vsako jutro se namažejo in uredijo z dimom dišečih rastlin. Nikoli pa se ne umivajo. Pravi Himba se nikoli ne umiva. Nikoli!«

»Čisto nikoli?« mi nekako ni jasno.

»Čisto nikoli! Od rojstva do smrti – nikoli!«

Himbe so lepi ljudje z veliko svobode v svojem življenju. Iskrivost v pogledih vaških mladenk je lahko včasih zelo zgovorna.

A življenje gre svoja pota tudi med Himbami. V odmaknjenih naseljih so ženske skorajda brez izjeme še vedno rdeče in golih oprsij. Možakarji pa so drugačni, vsaj tisti redki, ki niso s svojimi čredami v savani, temveč se potikajo okoli Opuwa z njegovimi trgovinami. Napredek prihaja z raztrganimi misijonarskimi hlačami, alkoholom ter hreščečimi tranzistorji. Vse več otrok odhaja v šole, zasilni potujoči šotori z enim učiteljem za vse razrede so včasih postavljeni celo na robovih nomadskih naselij in pri desetih, petnajstih letih imajo mnogi med njimi v sebi vse znanje tega sveta. Znajo za silo brati in morda celo za silo pisati. A dela in lepše prihodnosti ni, le vedno nove barake iz odpadne pločevine in kartona si lahko postavljajo za zadnjimi zidanimi hišami kavbojskega mesteca.

In upajo – na kaj?

Tudi Elizabeti se življenje obrača v čudno smer. Tudi ona zna brati in v letih, ko bi moral bogati snubec priti s čredo krav za njeno roko, je živela v šolskem internatu; domov v savano je prihajala le nekajkrat na leto. In tudi sicer – kaj naj pošten nomad z ženo, ki ne zna niti molsti?

Besedilo in fotografije: Zvone Šeruga

Januar 2006

Učenci oz. skupine torej predstavijo svoje naloge. Pri naslednji uri potem učitelj na osnovi predstavitev razvije razpravo, ki je odvisna od ravni izdelkov učencev.

Drugo gradivo	<ul style="list-style-type: none"> - Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Generacije in kulture</i>. - Milharčič-Hladnik, Mirjam: Državljska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred devetletne osn. šole; pogl. <i>Generacije in kulture</i>. - Državljska vzgoja in etika; delovni zvezek za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. <i>Generacije in kulture</i>.
Internetni / knjižni kotiček za učence	<p>http://www.gea-on.net/ Revija GEA (vsi letniki).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Številne knjige Zvoneta Šeruge in Toma Križnarja. - Razni leksikoni, enciklopedije in atlasi (v šolski knjižnici, doma, v javnih knjižnicah).
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<p>http://www.gea-on.net/ Revija GEA (vsi letniki).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Številne knjige Zvoneta Šeruge in Toma Križnarja. - Razni leksikoni, enciklopedije in atlasi.